

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Dato: 4. juli 2014
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Inge Birgitte Møberg
Sagsnr.: 2014-19203-0350
Dok.: 1088506

Notat om stjålne genstande, der kan spores via sporings- og lokaliseringstjenester

1. Politiet kan foretage ransagning af boliger og andre husrum, dokumenter, papirer og lignende samt indholdet af aflåste genstande, jf. § 793, stk. 1, nr. 1. Politiet kan endvidere efter § 793, stk. 1, nr. 2, foretage ransagning af andre genstande samt lokaliteter uden for husrum. Det følger af § 793, stk. 2, at undersøgelser af lokaliteter eller genstande, som er frit tilgængelige for politiet, ikke er omfattet af reglerne om ransagning.

Ransagning af husrum, andre lokaliteter eller genstande, som en mistænkt har rådighed over, må kun foretages, hvis den pågældende med rimelig grund er mistænkt for en lovovertrædelse, der er undergivet offentlig påtale, og ransagningen må antages at være af væsentlig betydning for efterforskningen, jf. § 794, stk. 1.

Ved ransagning omfattet af § 793, stk. 1, nr. 1, dvs. bl.a. af boliger og andre husrum, kræves tillige, enten at sagen angår en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre fængselsstraf, eller at der er bestemte grunde til at antage, at bevis i sagen eller genstande, der kan beslaglægges, kan findes ved ransagningen, jf. § 794, stk. 2.

Ransagning af husrum, andre lokaliteter eller genstande, som en person, der ikke er mistænkt, har rådighed over, kan ske med samtykke fra den pågældende. I så fald er ransagningen i medfør af § 795, stk. 1, 1. pkt., ikke omfattet af retsplejelovens kapitel om ransagning. Er der ikke givet samtykke, kan ransagning af husrum, andre lokaliteter eller genstande, som en person, der ikke er mistænkt, har rådighed over, kun ske, såfremt efterforskningen vedrører en lovovertrædelse, der efter loven kan medføre

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

fængselsstraf, og der er bestemte grunde til at antage, at bevis i sagen eller genstande, der kan beslaglægges, kan findes ved ransagningen, jf. § 795, stk. 1, 2. pkt.

Ransagning må ifølge § 797, stk. 1, ikke foretages, såfremt det efter undersøgelsens formål, sagens betydning og den krænkelse og ulempe, som undersøgelsen må antages at forvolde, ville være et uforholdsmæssigt indgreb. Ransagningen skal således være proportional.

Disse betingelser hænger sammen med, at ransagning grundlæggende er et indgreb i husfreden og privatlivets fred.

Det følger af § 796, stk. 1, at afgørelse om ransagning vedrørende de i § 793, stk. 1, nr. 2, nævnte genstande eller lokaliteter, som en mistænkt har rådighed over, træffes af politiet. I andre tilfælde træffes afgørelse om ransagning ved rettens kendelse, jf. § 796, stk. 2. Politiet kan dog træffe beslutning om at foretage ransagningen, såfremt undersøgelsens øjemed ville forspildes, hvis retskendelse skulle afventes, jf. § 796, stk. 3. I disse tilfælde forelægger politiet, hvis den, hvis husrum, lokaliteter eller genstande ransagningen retter sig mod, fremsætter anmodning herom, snarest muligt og senest inden 24 timer sagen for retten, der ved kendelse afgør, om indgrebet kan godkendes. Politiet kan endvidere træffe beslutning om at foretage ransagningen, hvis den mistænkte, hvis husrum, lokaliteter eller genstande ransagningen retter sig mod, meddeler skriftligt samtykke hertil, jf. § 796, stk. 5.

2. Sporing- og lokaliseringstjenester såsom tjenesten ”Find min iPhone”, der kan anvendes på en række elektroniske genstande, gør det i visse tilfælde muligt at finde frem til den geografiske placering af f.eks. en mobiltelefon eller computer, der er tabt eller stjålet. Med tjenesten er det bl.a. muligt at se på et kort, hvor genstanden er lokaliseret, låse genstanden, så den ikke kan anvendes, og få genstanden til at udsende en høj lyd, så den lettere kan lokaliseres.

Politiet er generelt meget opmærksom på de efterforskningsmuligheder, der følger af sporing- og lokaliseringstjenester, og politiet vurderer løbende, hvordan efterforskningen i sager, hvor stjalne genstande kan lokaliseres via denne type tjenester, kan optimeres. Det bemærkes i den forbindelse, at politiet i en række tilfælde – hvor oplysningerne har været tilstrækkeligt præcise – har lokaliseret stjalne genstande ved hjælp af forskellige sporingstjenester.

Politiet har endvidere udarbejdet en servicedeklaration om tyveri af genstande, der kan spores via sporings- og lokaliseringstjenester, hvoraf det fremgår, at politiet efter de nærmere regler i retsplejeloven kan foretage ransagning som led i efterforskningen, hvis det er muligt at finde frem til den geografiske placering af en stjålet genstand. Det beror imidlertid i hvert enkelt tilfælde på en konkret vurdering, om det er efterforskningsmæssigt relevant at foretage en ransagning, og om betingelserne for at foretage en ransagning i givet fald er opfyldt.

Politiet foretager i den forbindelse en umiddelbar vurdering af validiteten af det pågældende sporingsystem, herunder i forhold til systemets præcision mv., ligesom politiet vil prioritere anmeldelsen alt efter forholdets karakter, herunder i forhold til genstandens værdi, det strafbare forhold, som der mistanke om, og politiets opgaver i øvrigt.

Service-deklarationen er tilgængelig på politiets hjemmeside, www.politi.dk, og vedlægges som udskrift til Retsudvalgets orientering.

3. Det har fremgået af en række artikler fra efteråret 2013, at politiet i flere tilfælde har afvist at foretage ransagninger i bygninger eller områder, som stjalne genstande er blevet sporet til via sporings- og lokaliseringstjenester. Der har bl.a. været tale om computere og mobiltelefoner, der er blevet stjålet, og som efterfølgende har kunnet spores til Asylcenter Sandholm via tjenesten "Find min iPhone".

Baggrunden for politiets disposition har været, at det ofte er vanskeligt ud fra GPS-oplysninger, der tilvejebringes via sporings- og lokaliseringstjenester, præcist at fastlægge, hvor tabte eller stjalne genstande befinder sig i lokalemassen, idet sporingen er dynamisk med varierende grader af nøjagtighed, ligesom pejlingen alene er horisontal og ikke vertikal, og dermed ikke indeholder nærmere oplysning om, i hvilken højde sporingssignalet er afgivet.

Det vil således ofte alene være muligt at spore en stjålet genstand til et nærmere afgrænset område med et større antal husstande og beboere, f.eks. en etageejendom med flere lejligheder, og dermed ikke til en specifik lejlighed eller en specifik lokalitet.

De samme forhold gør sig gældende i forhold til Asylcenter Sandholm, der er kendetegnet ved overvejende at blive brugt til beboelse, ved et stort antal mindre lokaler i flere etager og ved høj beboertæthed.

Disse omstændigheder vil ofte ikke give det tilstrækkelige grundlag for at ransage samtlige husstande i området.

For så vidt angår situationen i Asylcenter Sandholm har Nordsjællands Politi tidligere tilkendegivet, at politikredsen lægger vægt på at tilrettelægge den politimæssige indsats på en sådan måde, at den lever op til servicedeklarationen, og at kredsen fortsat følger de tekniske muligheder, der løbende udvikles med henblik på at spore forskellige former for teknisk udstyr.

Det bemærkes i forlængelse heraf, at Nordsjællands Politi ved flere lejligheder har gennemført omfattende ransagningsaktioner i Asylcenter Sandholm på baggrund af mistanke om tyveri, subsidiært hæleri, samt overtrædelser af narkotikalovgivningen.

4. Endelig bemærkes det, at indbrud i privat beboelse og hæleri, herunder indsats mod udenlandske tilrejsende kriminelle, er udpeget som et nationalt operativt indsatsområde for politiet i 2014.

Rigspolitiet og politikredsene drøfter løbende kriminalitetssituationen i forhold til de enkelte asylcentre, herunder behovet for at iværksætte særlige tiltag. Rigspolitiet har specifikt henledt politikredsenes opmærksomhed på relevant politimæssig synlighed i forhold til asylcentrene.

Det er Rigspolitiets vurdering, at de politikredse, som har asylcentre, er særligt opmærksomme på eventuelle kriminalitetsproblemer i forhold til asylansøgere og asylcentre.

Nordsjællands Politi har tidligere oplyst, at politikredsen i 2014 og 2015 vil arbejde aktivt på at forebygge borgernær kriminalitet og utryghed i området omkring Asylcenter Sandholm og Udrejsecenter Sjælsmark.

Der er stor fokus på at komme kriminaliteten blandt asylansøgere til livs, og der er taget en række konkrete politimæssige initiativer herfor, herunder en markant styrkelse af den politimæssige tilstedeværelse i Asylcenter Sandholm.

Nordsjællands Politi har endvidere tilkendegivet, at politikredsen anvender alle tilgængelige og relevante efterforskningskridt, ligesom kredsen løbende arbejder med at gennemføre en kapacitetsopbygning og tilpasning

af både organisatorisk og kompetencemæssig karakter med henblik på at imødekomme borgernes berettigede forventning om en politimæssig betjening af høj kvalitet.